

KUNDE MAN NÅGONSIN glömma ett ljud?

Från bilens bromsar, men också från en kropp, som med en dov duns studsar mot bilfronten och far upp i luften. Som en väska, en sak, något helt annat än en liten pojke. Tidsrymden till nästa obehagliga ljud som uppkommer när kroppen landar – då, när allt liv tog slut.

En tystnad. Den där sekunden, eller tiondelen, när man vet hur det ska gå, när man förstår vad som ska hända, när Hanna förstod – *han kommer inte att klara det!*

Bromsarnas tjut. Synen av barnet som far iväg som om någon kastat honom. En lek kanske. Pappa som slänger upp sin son i luften, fångar honom, eller släpper honom över sängen och låter madrassen bromsa fallet.

Men Albins skratt släcktes den där dagen som för evigt etsat sig fast i Hannas hjärna. Den lilla barnkroppen vreds, ännu inte helt vanställd av olyckan. Och landade sedan tungt, livlöst på asfalten.

Ett ljud. En bild.

En tystnad.

JANS MAMMA STOD och tittade ut genom fönstret. Stirrade var kanske mer korrekt. Hon försökte minnas hur länge sedan det var hon såg sin son, verkligen såg. Med klara ögon som inte var berusade. Hon mindes en liten kille som sprang runt och sprutade vatten med sin vattenpistol, naken, det var sommar och grönt överallt. Men hon mindes också suget efter sprit och tankarna på nästa gång.

Att bli nykter var som att få ett helt nytt liv, så antagligen var svaret – aldrig. Hon hade aldrig sett honom. Men rent faktiskt, hur länge sedan var det han tog avstånd från henne? Tre år, fyra? För en mor var det en evighet, även om det bara skulle ha varit frågan om dagar. Och vreden han visat, det var mer än ett hjärta kunde bära. Det var orsak nog att supa ihjäl sig, och gudarna ska veta att det varit nära. Men av

någon anledning, och med en hel del hjälp från andra, vände alltsammans. Ett drygt år nu, ett helvete, men hon var på rätt väg. Hon kände inte begäret längre, tvärtom tyckte hon att det där med sprit var ganska ointressant. Fast vem vet, det kanske var en fint för att hon skulle prova lite. Hon ville inte prova, hon ville träffa sin son.

Hon försökte komma ihåg hans bröllop med den där Hanna. Det fanns några fragment, men hon hade varit full redan när hon kom. Hon ville minnas att hon skött sig, men Jan hade varit irriterad ändå. Han sa att hon fick skärpa sig annars skulle de aldrig träffas mer. När Albin föddes fick hon inte ens veta något, fast hon var hans farmor. Nu var Albin död. Beskedet hade hon fått av sin syster, en av de få som fortfarande brydde sig. Hon hade hjälpt henne att sluta dricka, om än inte så mycket av kärlek som av pliktkänsla, men det spelade ingen roll. Resultatet var detsamma. Jans far däremot var inte längre så intresserad av vad hon visste och inte visste, och det kunde man kanske förstå. Hennes tragiska liv hade först handlat om henne, och sedan om exakt samma sak. Det var missbrukarens roll, akilleshäl och stora sjukdom.

Men det fanns väl fortfarande tid för botgöring? Hon hoppades det i alla fall, men om hon kände Jan

rätt så gjorde det inte det. Hon önskade att få ställa allt till rätta, men visste faktiskt inte hur. Och till dess kunde hon bara stirra och stirra.

Kvinnan i fönstret hette Ellinore.

FINNS, FINNS INTE. En så mycket bättre värld. Den var vadderad, full av förmildrande omständigheter. Hon ville aldrig vakna mer och behöva återvända till det där andra – till verkligheten. Nej, hellre då vara inlindad i bomull. Sömn, slummer och drömmar.

– Mår du bra, älskling?

Någon tittade på henne, alldeles nära. Smärtan hann ikapp. Kampen mot tårarna, kämpa för att få luft. Kanske om hon svarade snabbt skulle han försvinna.

– Det är okej, sa hon och försökte låta som vanligt, om än väldigt sömndrucken. Hon hade varit på väg långt bort, fylld av den där Sobrilbedövade stumheten.

– Jag går till jobbet nu.

Hon försvann igen, ville inte vakna. Där inne var smärtan mjuk. Där inne i sömnens dimma var han kvar

och levde som förut – Albin, en liten fyraåring med det där bländande leendet. Hon skrattade alltid när hon såg honom, grät, för hon visste också bättre. Även i drömmarna visste hon. Hans doft, hans små ord och rörelser.

Någon satte sig på sängen. En tyngd och hela världen började luta, det var obehagligt. Jan satt där. Hon kikade på honom, bekräftade sina misstankar men ville inte vakna mer för det.

– Älskling ...

Hans röst förde henne tillbaka. Hon ville skrika åt honom, kanske slå honom, men var alldeles för medtagen. Kunde hon ta med sig Albin upp, upp till ytan? Hon sträckte sig efter honom, men bilden försvann.

– Du kan inte bara ligga här. Du måste försöka.

Hon såg ut som om hon inte förstod vad han sa. Det gjorde hon inte heller. Men hon blev inte arg, det fanns ingen ilska kvar.

– Herregud, jag om någon förstår ju hur du känner, vi är två om det här. Vi ska sörja honom, men vi måste leva också. Det fungerar inte annars.

Hon försökte sig på ett leende, men misslyckades.

– Jag går nu, men jag vill att du kliver upp ur sängen i dag, att du ringer någon eller går ut. Du kommer att må bättre om du gör det, mycket bättre till och med.

Hon skruvade på sig, men han tog hennes hand.

– Snälla, det är över fyra månader sedan. Jag var sjukskriven i fyra veckor, det är självklart. Men det här, det gör att man blir orolig.

En röst som pratade, en man hon tycktes känna igen men ändå inte. Inom henne skrattade Albin. Det var det andra som var en dröm: mannen sittande på sängen, livet som smärtsam teater, dålig sömn.

– Kan du inte, för min skull?

Hon förmådde sig att nicka.

– Dra ifrån gardinerna, gå ner till vattnet. Eller varför inte gå och fika. Det skulle göra mig så glad.

Ett litet leende. Han såg på henne, visste att hon kunde simulera.

– Jag ska försöka, sa hon uppfostrat.

– Bra, då säger vi det. Ja, jag har pratat med doktorn och han håller med mig. Sörja gör man med fötterna på jorden, annars vet ingen vad som händer.

Ett sorts skämt? Händer – fötter. Hon drog på munnen medan en konstig isbit på insidan skar i hennes inälvor.

Jan reste sig. Sängen gav efter och hennes värld blev rak igen. Hon kände sig som ett dun som stöttes till av en vindpust och nu for ut i världen. Men när hon öppnade ögonen var hon ändå kvar i sängen. Det hade varit bättre att flyga sin väg.

– Jag ringer dig sedan, och du kan alltid nå mig om du behöver.

Hon kom undan med en nickning.

– Jag älskar dig, sa han.

Hon ansträngde sig för att sätta sig upp, log mot sovrumsdörren och den skuggade gestalten som stod där.

– Dig också, sa hon för det var vad han ville höra.

Men hon märkte hur svaga hennes armar var som försökte lyfta henne ur sömnens täcke. Skuggan försvann – hallen, ytterkläder, dörren. Hon lade sig ner igen, föll ihop. Det var ingen idé att låtsas längre. Steg i trappan, tystnad. Hon ville träffa sin son, allt annat var meningslöst.

Hanna somnade om.

HAN HADE TROLIGTVIS dött omedelbart, hade man sagt till henne. Men skulle det vara en tröst? Var det bättre än om han levt en timme till, eller en vecka. Albin kunde inte dö, han var ett barn, men dog förmodligen redan vid smällen, eller möjligen när han landade på marken igen. Som en astronaut. En som förolyckats.

Hon hade varit trött, hade tittat bort en sekund. Han var fyra och hela världen var intressant. Intressantare än mamma i alla fall. Vem vet vad han ville undersöka. Bilisten den dåren, den jävla mördaren, hade tittat på sin mobil. Fort gick det också. Albin hade kanske sett katten. Föraren hade sett den, sent. Väjt för katten och kört på en liten pojke i stället.

Hanna hade haft huvudvärk. Albin hade drivit henne till vansinne den morgonen, det var sant. Men hon

hade åtminstone inte pratat i mobil. Mannen som körde ville meddela att han var försenad, det var tydligen ett viktigt möte. Mobilen, katten, barnet. Bromsarna, ljudet, luftfärden. Mammans lilla astronaut.

Han skrek inte ens, Albin. Mannen grät i rätten berättade Jan sedan. Vållande till annans död, ja. Men fortkörning gick inte att bevisa eller göra något åt. Att ha kört ihjäl ett barn var straff nog. Han grät och bad om förlåtelse. Hanna hade inte varit där. Hon hade ätit tabletter, så många hon kunde hitta, och vaknat på ett sjukhus två dagar senare.

Ljudet, bilden, tystnaden.

Hon hade skrikit i den där tystnaden. Hållit den sönderskrapade pojken i famnen – hennes Albin. Tur att Jan var hemma, han hade också varit sen. Rena tillfällen. Han hade ringt ambulans och polis, tagit hand om både henne och föraren, som varit helt förvirrad. Hon hade inte släppt taget om Albin.

Ambulansen var där på nolltid, hade befunnit sig i närheten. Tillfällen. Men Albins liv gick inte att rädda. Troligen hade han dött omedelbart. Troligen. Omedelbart.

– JAG FÖRSTÅR MIG inte på henne längre, sa Jan till Jeanette. Hon vill ingenting, gör ingenting ... hon sörjer knappt, bara ligger där och väntar. På vad frågar jag mig?

Det lilla rummet var alldeles hett. Dörren var låst, men man kunde höra folk i korridoren. Ett litet rum med en soffa där man kunde slumra en stund om mötena drog ut på tiden, eller ha sex på om ens chef fattade tycke och lyckades övertala en med mjuka ord och kanske en present. Det var egentligen i simplaste laget, tänkte Jeanette och påminde sig om nödvändigheten att vädra.

– Jag menar, själv har jag gått vidare, själv har jag inga problem med att sörja och ändå fortsätta ett värdigt liv. Varför ska det då vara så svårt för henne?

De talade om hans fru. Eller för att vara exakt, han talade och hon lyssnade (precis som han älskade och hon älskades med – fast det var ju en annan sak). Hon tyckte synd om honom, hade gjort det ända sedan det hände, det där med Albin. Det är klart att det var tragiskt allting, men efter lite sex mådde han alltid bättre. Och mådde han bättre mådde hon bättre.

– Det är som om själva sorgen driver oss ifrån varandra, inte döden. Hennes sorg. Som om jag inte får vara med i den, som om jag inte är värdig.

Jeanette försökte släta ut kläderna över den varma kroppen. Jan verkade inte bry sig om sådant. Män brydde sig inte, svettades ner kostymen och struntade i resten. Hon undrade vilka som visste, undrade om Jan spred ut det och talade om henne som en erövring. Hon trodde inte det.

– En sorg måste ju bearbetas, eller hur, sa han och visade att han behövde hjälp med slipsen. En sorg är bara en känsla som sedan måste gå över.

Själv skulle hon ha behövt hjälp med allt möjligt, inget satt riktigt där det skulle, men det var inte så deras relation såg ut.

– Tänk, jag föreslog till och med att vi skulle skaffa ett nytt barn, ja, det gjorde jag faktiskt, trodde att det var vad hon ville höra. Men hon blev helt hysterisk, sa att det inte gick att ersätta Albin som om han varit en sak.

Han skakade på huvudet.

– Men det har jag väl aldrig påstått. Jag har inte ens hävdad att han skulle ersättas, det är ju omöjligt. Jag gjorde det för hennes skull.

Han tittade på Jeanette och undrade om hon ens lyssnade. Hon gav honom sex, men i övrigt verkade hon mest frånvarande. Nu gick hon fram till fönstret och försökte få upp det, som om det spelade någon roll. Det var ganska påfrestande alltsammans, tänkte han, om än inte lika påfrestande som med Hanna.

ELLINORE FINGRADE PÅ telefonen. Ändå tvekade hon. Hur länge hade hon tänkt att hon skulle ringa honom? Länge. Men det var en sak att tänka, en annan att göra. När man tänkte på något kunde man forma det som man ville, säga vad man kände, ångra sig och göra om när så behövdes. Om hon verkligen ringde kunde det vara över på tre röda sekunder. Det var den tid man fick här i livet, tre sekunder, en påkastad lur och så var allt över. Då kunde hon inte gärna ringa igen – kunde, men det skulle inte förändra något. Allt måste vara perfekt.

Telefonen var alldeles kall. Hon hade säkert suttit i en timme, faktiskt i dagar, men alltid bestämt sig för att låta bli. I morse sa hon till sig själv att nu måste det ske, även om resultatet blev förödande. En son, en enda,

och så ville han inte veta av henne. Men hon förstod varför.

Jan var envis, och han hade naturligtvis farit illa av hennes missbruk. Hon kunde acceptera att få skäll, ja, till och med att det skulle bli ett himla liv. Han vräkte gärna ur sig något som han sedan kände sig tvingad att stå för: ”Jag vill aldrig se dig mer!” hade han sagt – det var inte helt lätt att ta sig ur sådana ord. Ändå måste hon göra något, ta någon sorts kontakt, ta ansvar.

Hon ville meddela att hon fanns där och att hon var nykter nu. Det måste han få veta. Och så det där med barnet. Det var lätt att vara efterklok, det visste hon, men hon saknade barnbarnet hon aldrig fått träffa – Albin hette han visst. Sorgen när han gick bort skulle ingen behöva bära själv. Hon tänkte på Hanna och trodde sig veta precis vad hon kände.

En telefon är en telefon är en telefon. Inget förändras för att man tvekar. Kanske var han inte ens hemma, men då hade hon åtminstone försökt. Ellinore hade redan varit på väg till köket, till toaletten, ut för att handla, vad som helst i stället för att sitta här och vändas vid telefonen, som bara var kall och hård och svarade med en entonig signal.

I något som liknade raseri slog hon numret. Lade på, men slog det igen. Avbröt sig, kvävde en tår, men

visste att det inte fanns något annat sätt. Att vänta förändrade ingenting. Slog numret ännu en gång och lät det gå fram.

Hjärtat bankade så hårt att hon tyckte sig höra hur det ekade i rummet. Men efter tre signaler lugnade hon sig lite, det var ändå ingen hemma. Hon lät det ringa vidare, tänkte lyssna till telefonsvararen men inte säga något, höra hans röst. Eller hennes.

Då svarade någon plötsligt:

– Jaa ...?

En rosslande stämma, spöklik. Inte Jans i alla fall.

Ellinore öppnade munnen men det kom inga ord. Hon hindrade impulsen att lägga på, att låtsas som om inget hänt eller att hon ringt fel. Varför begrep hon inte, det hade varit det lättaste och på sätt och vis det enda rätta. Nyfikenhet kanhända?

– Hallå? Är det någon där?

Rösten sökte efter svar. En kvinnoröst.

– Hej, vem talar jag med? Vart har jag kommit?

Det var bättre att fråga själv än att avslöja sig.

– Det är ... Hanna.

Kvinnan i andra änden lät förvånad, som om hon inte var riktigt säker. Låg kanske och sov?

– Oj. Hej Hanna. Det här är Ellinore, Jans mamma.

Tystnad. Nu skulle hon väl få luren i örat. Men inget hände.

– Hej, sa Hanna efter ett tag och började sedan överraskande nog att gråta. Ja, hon grät, men hon var kvar på tråden. Och trots tårarna sjöng det i Ellinores hjärta, som om tårarna inte varit av sorg utan av glädje.

– ÄLSKLING, HAR DU inte varit uppe i dag heller?

Orden skar sig fram. Egentligen visste hon inte vem som talade, men tyckte att hon kände igen det som ”Jan”. Vem Jan riktigt var hade hon glömt, det kom tillbaka, det försvann. Hanna hade varit någon annanstans.

– Det till och med luktar illa här inne.

Han fnös, men mindre av dålig lukt än av irritation. Det var Jan, hon förstod det nu. Han gick fram till de fördragna fönstren och drog bort gardinerna, men det var lika mörkt utanför. Höst. Han borde ha vädrat förstås, men det var inte hans sak. Jan var besviken.

– Vi kan inte hålla på så här längre.

Han gick tillbaka till lampknappen och tände. Om rösten hade skurit i henne var det ingenting mot ljuset. Hon fick god lust att skrika, men alla skrin hade dött

ut. Ett ylande bildades på insidan, men från hennes läppar kom ingenting. Ljuset exploderade och hon hoppades ett tag att hon skulle dö.

– Har du mer medicin gömd någonstans?

Hon satte sig långsamt upp. Sedan självmordsförsöket fick hon inte ha ansvar för medicinen, Jan tog hand om den saken. Innan han gick till jobbet fick hon en eller ett par tabletter så hon inte skulle överdosera. Behövde hon mer, kunde han berätta var det fanns en tablett till. Gömd, som om hon varit ett barn. Eller en fånge. En fånge i något hemskt palats där hennes själ, Albin, tagits ifrån henne och mördats.

– Du vet att jag i så fall hittar den förr eller senare.

Jadå, det visste hon. Jan var noga, gick igenom hela lägenheten om så behövdes och ställde tusen frågor. Hanna var värnlös, hade inget att sätta emot.

– Jag har ingen medicin, sa hon med skrovlig röst. Jag bara sov lite.

Sedan kändes det som om hon sprungit ett maraton, eller som hon föreställde sig att ett maraton kunde kännas. Hon hade ingen ork att prata. Men det hon sa var sant, hon behövde knappt något längre för att försvinna bort. Det var bara att låta bli att äta, låta bli att vakna.

Jan såg ut som om han inte ville tro henne. Han stod där alldeles stram och allvarlig, sedan suckade han.

– Jag är orolig för dig, Hanna. Vi kanske måste tala med någon igen.

En känsla som liknade vrede steg i hennes bröst.

– Jag sov, är det förbjudet?

Han svarade inte.

– Du har sagt ... att det är bra att vila. Jag vilar.

Hon försökte sitta upp, men det blev för jobbigt. Hon försökte titta på sin man, men det gick inte heller. Det var dimmigt och sved i ögonen. Hanna lade sig ner igen.

– Det *är* bra, sa Jan, men du gör liksom inget annat.

– Vad vet du om det?

– Jag ser vad jag ser.

Hon vinkade åt honom att gå. Men trots hennes bedövade medvetande, visste hon sedan gammalt – även om det var ett annat liv som hon gärna återvände till – att en sådan gest endast fick honom att stanna kvar och prata ännu mer.

– Jaha, men berätta vad du har gjort i dag då?

Nu var det Hannas tur att sucka. Och varje gång hon gjorde det, undrade hon om hon någonsin skulle kunna dra ett andetag till. Ville slippa, men de kom ändå.

– Vad har du själv gjort?

Smart, anfall var bästa försvar. Det var dessutom nödvändigt eftersom han hade rätt. Vad hade hon gjort egentligen? Hon hade ingen aning. Men så kom

hon ihåg något – ett samtal? Någon hade ringt, någon speciell. Och med lite ansträngning mindes hon också Ellinore, den försvunna modern han inte talat med på flera år. Hanna ville berätta det, om inte annat så han fick någon annan att skälla på. Men Jan hade bollen.

– Jag har jobbat, arbetat, inget särskilt. Vi håller på med förhandlingar, ganska ointressant om du frågar mig, när man gjort det några gånger, menar jag. Men i år kommer vi nog att få in en hel del pengar.

Hanna kände sig tvungen att se på honom. Den där kalla, klara rösten bubblade plötsligt över, pratade på och lade inte alls tillbaka allt på henne. Som om den hade något att dölja, som om den kommit av sig. Men Jan kom inte av sig. Han stod där i dörrhålet och pratade om sitt jobb. Så olikt honom. Drog lite i kläderna som om de inte satt bekvämt.

Hon hade en gång, hon mindes inte när, misstänkt honom för att vara otrogen, anklagat honom till och med, men utan att komma någonvar. Om en sådan sak just nu inte varit så fullständigt ointressant, skulle hon nästan misstänka att det låg något i det.

Hanna befriade honom och framför allt sig själv från hans plötsliga vältalighet. Det var bara ord, ord var i vägen.

– Det ringde någon i dag, sa hon.

– Jaså, vem då? undrade Jan, tacksam över att ha blivit avbruten. (Det var märkligt att vissa saker var så klara när andra var så suddiga.)

Hon skulle just säga Ellinores namn, när hon insåg att hon inte skulle orka med hans känsloutbrott. Sedan var hon förstås inte riktigt säker på om hon inbillat sig alltsammans eller inte. Varför skulle Ellinore ringa? Nej, hon måste ha drömt.

– Vem?

– Jag har glömt.

– Vadå glömt?

– Ja. Eller ... det var en felringning. Men jag trodde först att det var något, något viktigt. Jag hade fel.

Det där lät trassligt. Jan betraktade henne, misstänksamt. Nu var det hon som behövde komma ur situationen.

– Älskling, kan du inte laga lite mat. Jag har inte ätit på hela dagen.

– Kommer du att äta nu då?

– Ja, jag ska försöka.

Tanken på mat upprörde henne, men det glädde Jan. Då var man normal. Han älskade det normala, avskydde det andra. Hanna ville inte äta, men hon skulle bli av med honom och få sova lite till. Det var det värt.

Hon nickade, och Jan försvann ut i köket.

ÄLSKLING – ETT SÅDANT missbrukat ord det var. Ville man tala allvar, gärna skälla, ville man säga till på skarpen sa man "Älskling!" Ville man ha något – samma ord. Det skapade en devalvering. *Älskling*. Det betydde ingenting längre. Men å andra sidan, det var det ju inget som gjorde.

Hanna gled ner i sömnen igen. Men Jan hade lämnat lampan tänd. Vilken sadist han var, det blev ingen behaglig sömn.

Tillfälligheter. Sådana små faktorer. Hon hade sovit dåligt den natten, mindes inte längre varför. Albin hade varit kinkig. Det var vardag, och vardagar som kom i mängd kunde vara slitsamma. Men när man aldrig fick vardag mer längtade man. Inte då.

Tänk om hon gått hemifrån tidigare, varit lite pig-gare på väg till dagis. Då hade inget hänt, bilen hade

kommit senare och Albin hade levt. Tänk om hon inte stressat, tyckt att jobbet var viktigt och Albin en mycket besvärlig unge. Inte orkat jäkta på som hon gjort och tagit det lite lugnt i stället. Då hade bilen passerat innan de ens varit i närheten. Hon och Albin hade skrattat på väg till dagis, hade fortfarande skrattat.

Hon hade varit sur på Jan den där morgonen. Tänk om hon frågat varför han skulle vara kvar hemma, fast han annars var så punktlig till sitt onödiga jobb. Bejaktat svartsjukan och väntat ut honom. Samma sak, bilen hade passerat. Tänk om hon hållit Albin i handen, inte låtit honom vägra och tyckt att han var stor nog att klara sig själv. Tänk om hon inte tittat åt ett annat håll, om tankarna inte varit någon annanstans.

Tänk om, om, *om* ...

Rena tillfälligheter. Sedan var livet förändrat, för evigt, för alltid.

Det fanns ingen försoning för Hanna. Hon sökte den inte ens, klandrade sig inte. Det hon fortfarande såg och hörde, det hon mindes var så långt bortom klagan och beklagan, bortom anklagan. Det var ofattbart. Det hade inte ens hänt.

Ändå hade det hänt.

Troligen hade han dött omedelbart. Troligen. Omedelbart.

ELLINORE STOD I trapphuset. Det var egentligen för bra för att vara sant, nu var hon faktiskt här. Sedan hon blivit nykter kände hon sig tvungen att stanna upp emellanåt och betrakta livet, inte bara springa på. Hon hade aldrig varit speciellt nervös av sig, men hade å andra sidan nästan alltid supit bort den känslan. Hon hade klarat en hel del, karriär och barn, man och vänner, klarat det tills allt föll samman. Men det som varit svårt smörjdes ju hela tiden med alkohol. Nu fanns inte den att ta till längre. Världen var ofta snårig och besvärlig när tryggheten med flaskan var borta. Men det var ett så mycket bättre liv, hon fick aldrig glömma det. Att uppleva utan att ständigt vara på röken var fantastiskt, åtminstone när man väl vant sig.

Det var mitt på dagen, hon skulle äta lunch med Hanna. Jan visste säkert ingenting. De hade pratat flera

gångar, två. Det hade gått bra, ändå hade hon blivit förvånad när Hanna plötsligt sagt att hon kunde komma över. En spontan känsla ville säga nej, att hon hade annat för sig (ville kanske smyga till sig en sup för att sedan enkelt kunna säga: *självklart*), men hennes mun svarade ja – så frisk var hon alltså.

Det var tyst i trapphuset. Hon lyssnade in i lägenheten, men utan att det skulle märkas ifall någon stod på andra sidan, eller bakom en av de andra dörrarna och tittade på henne. Allt var stilla. Det var bara hennes hjärta som bankade. Samtidigt, när man supit bort så mycket tid, när man mindes så lite av tjugo år, trettio kanske, när man varit så nära döden, var man villig att ta en del risker.

Ellinore ringde på.

Tystnaden låg som ett täcke. Det var som om alla i hela huset, som om huset självt väntade på vad som skulle hända.

Först hände ingenting.

Sedan hördes ljud. Ett rasslande i låset och dörren gick upp.

– Hej.

En späd liten varelse mötte henne. Mörka ögon, ett kortklippt hår som verkade slitet, men ett vackert ansikte där bakom slöjor av sorg. Ellinore fick en klump i halsen och tårar i ögonen.

– Hej, svarade hon.

Och innan hon förstod vad hon gjorde, kramade hon om denna fullständiga främling.

DET VAR LIKA tyst inne i lägenheten. Som om ett barns skri hade klippts av, som när en liten faller och den där oändliga sekunden innan hon, eller han, börjar gråta. Ellinore försökte se om hon kunde ana Jan där i väggar och möbler, Albin kände hon inte. Men det kunde vara vilken man som helst som bodde där.

– Jan är på jobbet, förklarade Hanna, vilket hon redan berättat på telefon. Inte heller visste han om att hon var där. Ellinore visades runt, tafatt. Hanna pekade bara lite. En fin lägenhet var det i alla fall, men någon hade inte städat. Det var förståeligt.

Det gick tydligen bra för Jan, det kunde hon se. Fast av någon anledning gladde det henne inte. Inte så länge hans fru mådde som hon gjorde. Designade möbler, tavlor av utvalda konstnärer på väggarna, investeringar, stor teve och parkettgolv – det stod sig liksom slätt

mot den sorg som låg som en möjlig hinna över allt dyrt och tjugigt. Ellinore såg sorgen, det var *den* hon såg. Den var på sätt och vis hennes egen.

När hon kikade in i köket, exklusivt men odiskat, såg hon att det inte fanns någon lunch klar. Hon hade haft det på känn. Ellinore gick tillbaka till Hanna i stället, som hade stannat i vardagsrummet framför en byrå med foton.

– Där är han, sa hon utan att vända sig om. Där är ditt barnbarn.

Hennes röst var förvånansvärt stark. Hon pekade på en bild av en fyraårig kille med glada ögon. Ellinore hajade till, det var som att se Jan när han var liten. Hon sträckte sig mot fotot.

– Får jag ... ?

Hanna nickade, ja, hon fick.

Sannerligen, det var som om hennes egen unge tittade tillbaka – på mamma, på farmor. Hjärtat satte av i galopp och hon blev alldeles torr i munnen (vad önskade man när man inte önskade sig en sup?). Hon blinkade och kände förlusten av sitt eget barn.

– Vad fin han var.

– Ja ... är.

– Naturligtvis, är.

Hanna började gråta igen, vände sig mot Ellinore och föll in i hennes famn. Det var inte så konstigt. Andras

tårar är oftast besvärande, men det här var samma tårar. Ellinore kände igen dem. En förlust är en förlust, vare sig det är en olycka eller ens egen olycka som skapat den.

– Gråt du bara kära du, gråt, viskade hon.
Och Hanna grät.